

Hrvatska vojna kartografija – stanje i perspektive razvoja

Mladen Pahernik

Hrvatsko vojno učilište, Ilica 256b, 10000 Zagreb, mladen.pahernik@morh.hr

Sažetak

Vojna kartografija, u vremenima kada je Hrvatska bila sastavni dio različitih političkih zajednica, predstavljala je temelj razvoja državne topografske kartografije. Izrada, ali i distribucija topografskih karata bila je vezana za odgovarajuće institucije izvan njenih granica. Razvoj suvremene hrvatske vojne kartografije započinje tijekom Domovinskog rata. U prvoj fazi osnovna zadaća bila je osiguranje topografskih karata ratom zahvaćenih područja Republike Hrvatske. Kako su se reproduksijski originali detaljnih topografskih karata tih prostora nalazili u Vojnogeografskom institutu u Beogradu, uglavnom su se upotrebljavale topografske karte iz skladišta oslobođenih vojarni. Pojedini listovi koji su nedostajali izdavani su kao faksimilska izdanja. Vrijedan kartografski povijesni materijal iz toga razdoblja su tzv. radne karte – tematske vojne karte s ucrtanim vojnim elementima planiranja i provedbe pojedinih vojnih operacija. Danas su te karte pohranjene u Središnjem vojnom arhivu, odnosno u Vojnom muzeju Hrvatske vojske.

Nakon Domovinskog rata u Hrvatskoj vojsci vojnoj kartografiji se ne posvećuje dovoljna pozornost. Projekti se vežu isključivo na vanjske tvrtke i institucije. Valja izdvojiti narudžbe izrade 9 listova TK 25 područja užeg područja Zagreba, izrade operativne karte mjerila 1:250 000 i pregledne topografske karte Republike Hrvatske mjerila 1:500 000. Paralelno s izdavanjem tih analognih karata započinje i razvoj Prostornog informacijskog sustava Oružanih snaga RH kao vojne GIS aplikacije.

Važna prekretnica u razvoju hrvatske vojne kartografije vezana je za razvoj projekta Vojnoga GIS-a (VoGIS) koji se temelji na uspostavi i razvoju Hrvatskoga topografsko-kartografsko informacijskog sustava (CROTIS) po kartografskim standardima NATO-a. Tim projektom započinje izrada osnovne taktičke karte u mjerilu 1:50 000, ali i baza prostornih podataka bitnih za vojnu prostornu analizu. Zastojem u realizaciji projekta VoGIS dolazi do revizije projekta te analize općeg stanja vojne kartografije. Predlaže se najvišim civilnim i vojnim strukturama MORH-a i Oružanih snaga (OS) uspostava geoinformacijske struke i geoinformacijskog odjela u OS RH kao temeljnog nositelja razvoja geoinformacija i geoinformacijske potpore vojnim operacijama, a time i suvremene vojne kartografije. Pri tomu je osnovni cilj da hrvatska vojna kartografija s vlastitim stručnjacima, svoj razvoj temelji na dostignućima civilne kartografije s jedne strane, odnosno suradnjom na području vojnih geoinformacija s članicama NATO saveza s druge strane.

Ključne riječi: vojna kartografija, vojne topografske karte, hrvatska vojska